

Sygn. akt IV CSK 571/18

POSTANOWIENIE

Dnia 25 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa M. A.
przeciwko T. K.
o ochronę dóbr osobistych,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 25 września 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 25 maja 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pozwany T. K. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 25 maja 2018 r., którym zmieniono wyrok Sądu Okręgowego w B. z dnia 26 października 2017 r. wydany w sprawie z powództwa M. A. o ochronę dóbr osobistych poprzez nakazanie pozwanemu złożenie oświadczenia o treści wskazanej przez Sąd.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Pozwany oparł skargę na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., podnosząc, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne:

- 1) *Czy wykonanie orzeczenia sądu zabezpieczającego kontakty uprawnionego rodzica z małoletnim dzieckiem nie wyłącza bezprawności (art. 24 k.c.) naruszenia dobra osobistego nietykalności mieszkania, w którym przebywa zobowiązana wraz z dzieckiem?*
- 2) *Czy chęć wykonania kontaktu uprawnionego rodzica z małoletnim dzieckiem przejawiająca się przyjechaniem po małoletnie dziecko na kontakt (zgodnie z orzeczeniem sądu) lub przyjechanie do małoletniego dziecka w celu zadbania o więź rodzicielską pomiędzy uprawnionym rodzicem a małoletnim dzieckiem może zostać każdorazowo uznana za naruszenie nietykalności mieszkania, w którym dziecko przebywa?*

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. - zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z dnia 14 września 2012 r., I UK 218/12 - nie publ.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z dnia 24 października 2012 r., I PK 129/12 - nie publ.). Wspomniane wątpliwości muszą znajdować się w związku

przyczynowym z rozstrzygnięciem sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14, BSN 2014, nr 11, s. 7), który powinien wynikać z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13, nie publ.). Istotne zagadnienie prawne należy bowiem postawić w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny, czyli nie mogą obejmować elementów stanu faktycznego sprawy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14 - nie publ.). Kolejnym niezbędnym elementem uzasadnienia tej przesłanki jest wskazanie przepisu prawa, który wzbudził poważne wątpliwości (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2014 r., II PK 257/13, nie publ.), a także różnych możliwych sposobów jego interpretacji, wynikających z judykatury lub piśmiennictwa, w tym również zajęcia przez samego skarżącego stanowiska co do rozstrzygnięcia sprawy oraz przyczyn wadliwości zaskarżonego orzeczenia (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2013 r., III SK 54/12, nie publ.). Wymagania tego nie można zastąpić postawieniem samych pytań do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11, nie publ.) Jednocześnie zagadnienie prawne może zostać uznane za istotne tylko wtedy, kiedy Sąd Najwyższy nie wyraził jeszcze stanowiska w związku z przedstawionym problemem, a w przypadku istnienia rozstrzygnięcia problemu - nie zaszyły żadne okoliczności faktyczne uzasadniające jego zmianę (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP 2003, nr 13, poz. 5).

Przedstawione zagadnienia nie spełniają powyższych wymagań. Dobro osobiste, którego naruszenie sąd stwierdził w niniejszej sprawie to nietykalność mieszkania (miru domowego). Realizacja innego dobra osobistego (w tym przypadku więzi rodzicielskiej) co do zasady nie może usprawiedliwiać naruszenia innego dobra osobistego innej osoby. Nie można całkowicie wykluczyć istnienia takiego przypadku kolizji dóbr osobistych dwóch osób, który usprawiedliwiałby naruszenie dobra osobistego, spełniając przesłankę

bezprawności z art. 24 k.c., jednak oceny takiej nie sposób formułować generalnie na gruncie wykładni prawa (art. 24 k.c.), lecz jedynie w odniesieniu do konkretnych przypadków. Z tej przyczyny nie ma możliwości stwierdzenia, że określone zachowanie każdorazowo stanowi bądź nie stanowi bezprawnego naruszenia dobra osobistego, czego oczekuje skarżący formułując zagadnienie drugie. Wynika z tego, że wskazany problem kolizji dwóch dóbr osobistych nie może stanowić zagadnienia prawnego, lecz faktyczne, które nie daje podstaw do przyjęcia sprawy do rozpoznania przez Sąd Najwyższy. Oprócz tego należy wskazać, że zgodnie z literą prawa pozwany nie wykonywał orzeczenia sądu uprawniającego go do kontaktów z dzieckiem we wskazanym terminie, ponieważ w art. 598¹⁵ i 598¹⁶ k.p.c. oraz w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym wskazano właściwą ścieżkę postępowania w przypadku, gdy osoba, pod której pieczęcią pozostaje dziecko nie wykonuje obowiązków nałożonych na nią przez sąd. O bezprawności mogłoby świadczyć zatem wykonywanie innego prawa zgodnie z prawem. Skoro jednak pozwany naruszając dobro osobiste powódki działał bezprawnie, nie mógł powoływać się na własne dobro osobiste, do którego ochrony niewątpliwie dążył jako na okoliczność uzasadniającą naruszenie cudzego dobra osobistego.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

jw

I.n